

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.
Egészévre	12 "
Vidékre Negyedévre . . .	5 "
Egészévre	20 "

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

A figyelmesen szemlélő s józanul ítélő hazafi előtt lehetetlen eltitkolni, hogy a magyar parlamentarizmus súlyos válságba sodródott. Ne vizsgáljuk a vérző sebeket politikai szemüvegen át és akkor világosan meglátjuk, hogy a sebesült agóniába esett.

Az első kötelesség tehát elállítani a vérzést, mely a beteg utolsó erejét is elfogyaszthatja; aztán sürgősen kell a lágy tépés, a sebgyógyító balzsam. Mielőtt pedig bekötözné valaki a mély sebeket, ki kell belőlük mosni a megaludt vért, az összegyülemlett tisztátalanságot, hogy aztán a gyógyulás, az egészség helyreállítása teljes mértékben remélhető legyen.

Ez a feladat pedig egész férfiakat, higadt, böles, engesztelődésre, bocsánatra kész hazafiakat kíván. Mert itt immár a magyar haza, a magyar nemzet életerejének megmentéséről van szó s a politikai elfogultság ebben az állapotban csaknem olyan veszedelmes, mint maga a baj.

A parlamenti események kiáradtak immár az utcára. Kezdődik a tüntetés. Eljen Tisza és éljen Apponyi! Két ellentétes érzelem csatakiáltása s ennek befolyása alatt kézbe kerül a kő, a hólapda, a záptojás és minden egyéb kellék, a mi nélkül a hebergya utcai hazafiság el sem képzelhető.

Azután következni fognak majd a népgyűlések, a pártnyilatkozatok pro és kontra. Az ország 413. választó kerülete megmozdul: köztük bizonyára Csongrád is, melynek büntetésből ez idő szerint nincs képviselője. Lesz szaválás, kiabálás, a nemzet összes szóvirágai koszorukba fonódnak és talán megindul a tüntető küldöttségek Budapestre öközlése is, mint ezt már a multból jól tudhatjuk.

De van-e minderre szükség? Bizony nincs! És használ-e ez valamit az ügynek? Bizony nem! Hiszen azt előre elképzelheti mindenki, hogy Apponyi, Bánffy, Kossuth, Ugron, Zichy kerületéből nem fogják üdvözölni a kormányt. De azt is megjósolhatjuk, hogy Khuen-Héderváry, Hieronymi, Lukács, Berzeviczy miniszterek kerületei nem fognak tiltakozni Tisza István cselekedetei s további tervei ellen.

Ennélfogva ezen az uton egyik fél sem juthat el oda, ahol az ország java, a nemzet megerősítése, a politikai szabadság, az alkotmányos munkálkodás biztosítása a végeél.

Amiből természetesen az következik, hogy a kibontakozás a megoldás varázs vesszeje az utcai s pártkerületi tüntetések kezébe nem kerülhet.

Arra valók a nép képviselői, hogy ezt a kínos hadi állapotot odabent, a honnan az

ellentétek fakadtak, a maga erejéből bölesen és hazafiasan elintézza.

A parlamenti ellenzék tizenhárom különféle töredéke összeolvadt és e pillanatban csak egyetlen egy ellenzék van, mely felesküdt, hogy mint egy test, egy lélek csak egyet akar, egyet cselekszik.

Kétségtelen, hogy a parlamenti viszonyaink egészséges fejlődésére, a törvényhozás hivatása betöltésének biztosítására nagy, üdvös hatással lenne, ha a kormány pártjával egyetlen egységes ellenzék állana szemben. Akor valóban remélni lehetne, hogy helyreáll a béke és megkezdődhetik és fennakadás nélkül folyhat az áldásos törvényalkotás.

Csak az a kár, hogy ez az esküvel megpecsételt egyesülést most ment végbe, amikor nincs munka, nincs parlament!

És félt, hogy mire a szövetkezett ellenzék egyértelműségének a haza javára hasznát lehetne venni, a nagy szövetség majd elolvad, mint napsugáron a hó s munkálkodás idején megint tizenhárom felé szakad az ellenzék.

A nemzet itél.

Még a fülekbe cseng a pénteki nagy nap vihara. Lelkes éljenriadal egyfelől; rekedt szidalom a másik oldalon. Az egyik táborban az öröm mámoros kitörése, a másikban a tehetetlen dühnek szinte zokogásba fuló panasza.

Milyen más hangulat innen is, tullan is. Pedig a cél, a mely felé törnek, nyilván egy és ugyanaz a kiáltás is, a mely felszáll a magasba győzők és legyőzöttek táborából egyaránt: Eljen a haza!

A hazát akarta hite szerint szolgálni mindenik. Melyik szolgálta jobban? Melyik harcolt szentebb igazságért? Csak a nemzet ítélhet ebben.

Az első verdiktet ma adta a főváros polgársága. Érett emberek, komoly férfiak, tiszteletet parancsoló tömegben. A munka férfiai, a kik kézzel, agygyal, tudományyal, tollal, a munkaasztal mellett, hivatalban, boltban vagy méltóságban becsülettel szolgálják a köz érdekeit. Jöttek minden részéből a városnak, minden foglalkozás mellől, hogy meghallgassanak és ítélkezzenek.

És küldöttséggel maguk közé kérettek a kormány vezérét és meghallgatták a szavait.

Nem azért hívták, hogy igazolja magát és cselekedeteit. Hiszen mondtuk volt: komoly férfiak voltak, a kiknek nem ingadozik a hitük. Az ítéletök már készen volt, megalkották az ese-

mények nyomán. Csak hallani akarták a tettek emberét, a kinek meghódoltak a cselekedeteiért.

Tisza István gróf megjelent a polgárság gyűlésén. És beszélt hozzájuk. Beszélt azzal a meggyőző erővel, a mely se nem tudomány, se nem művészet, a mely nem öncél és nem hatáskeresés, hanem csupán igazság . . .

A nemzetnek kell itélnie. Ezt mondotta ő is. Mert a mi történt, való igaz, sérelme volt a formáknak. Nem titkos és alattomos, nem fuffanggal kieszelt sérelem, hanem egyenes és nyílt, előre bejelentett és az ország szeme előtt végrehajtott akarat.

Azt mondják róla most, hogy csiny volt. Nem igaz. Államesinyt csak az követ el, a ki idegen jogokat bitorol. De sohase az, a ki a maga jogát gyakorolja.

Nemzeti veszedelem volt az, a mi bennünket fenyegetett. Megszégyenítő érzéssel szenvedve és tehetetlenül néztük napról-napra, esztendőről-esztendőre a stüledést, a korhadást, a nemzeti tőke széthullását. És sehol semmi kibontakozás, reménye se a veszedelem letörésének. A nemzeti szükség és nemzeti érdek parancsolja, hogy lenyessük a parlamentarizmus fattyuhajtásait, de a professzionátus obstrukció megragadja a gyomláló kertész kezét, mert neki a burjánzó dudva az éltető virága.

Csak egy módja van a kibontakozásnak. Megsérteni a formát, egyszer, egyetlenegyszer, s megmenteni a lényegét örök időkre.

Ez történt. Csupán csak ez. Se több, se kevesebb.

S most ítéljen a nemzet. Kinek van igaza? Annak-e, a ki a technikai obstrukció köpenyegében merényletet követ el az alkotmány ellen, annak e, a ki a becsületes haladásnak, a világ forgatagában való érvényesülésnek korlátait egy erélyes kézlegyintéssel felborítja? . . .

A főváros polgársága ítél. Most ítéljen az ország . . .

— nov. 21.

A képviselőház összehívása.

A Pol. Corr. írja: Az ellenzéknek háromszorosa oka lesz beletörödni az új házszabályokba. Először mert meggyőződést fog szerezni decemberben, amikor a képviselőházat újból összehívják arról, hogy a kormány hajszálnyival sem akarja korlátozni a szólásszabadságot. Másodszor meggyőződik arról, hogy a többség sziklaszilárdul fenn tartja a kivívott házszabályokat, mi ellen minden szélmalomharc hiábavaló. Végre

pedig kénytelen lesz az ellenzék meghajolni a közvélemény nyomása előtt, mely az obstrukció megszüntetését úgy veszi, mint szerencsés felszabadulást egy hosszantartó kínos lidérenyomástól.

— **A Times cikke a magyar ellenzékéről.** A legelőkelőbb londoni lap, mely az egész világon nagy tekintélynek örvend, a következőket írja a magyar politikai viszonyokról:

Apponyi az ellenzék nevében beszélt, de a külföldi szemlélő, ha jóakarattal viseltetik Magyarország iránt és a parlamentáris intézmények iránt, csak azt konstatálhatja, hogy az ut, a melyre Apponyi lépett, vést-hozó Apponyira és az ellenzékre nézve. Kétszerte veszélyes téren mozgott, midőn kétségbe vonta a miniszterelnök tervének alkotmányos voltát s azt állította, hogy a házszabályoknak ilyen erőszakos és törvénytelen reformja a parlament összes további határozatait érvénytelenné teszi. Az ellenzék vezetője tényleg azt jelentette ki, hogy a királynak esküje tiltja az ilyen törvénytelenül alkotott házszabályok segítségével hozott törvények szentesítését. Mi nem állhatunk be ezen közjogi kérdés bírának, mi csak mondhatjuk, hogy ha ez így van, akkor a magyar alkotmány furesa egy gépezet.

Nálunk előszeretettel hivatkoznak angol példákra és angol sajtó nyilatkozataira, mert hiszen Anglia a parlamentarismus klasszikus hazája. Nos, az ellenzék láthatja most, hogy a legtekintélyesebb angol lap hogyan ítél a magyar ellenzéki vezérférfiakról és okulhat rajta.

Parlament nélkül.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 21.

Az utolsó két nap parocizmusát nyugodalom váltotta fel. A pártkörök már tegnap este elnéptelenedtek, Kormánypártiak, ellenzékiek egyaránt vidékre utaztak és legelől járt ebben Apponyi Albert gróf, a ki már tegnap reggel elhagyta a fővárost. A szövetkezett ellenzék végrehajtó-bizottsága egyelőre szünetel, de ninesen mondanivalója a kormánypártnak sem. A sor most a nem-

zeten van, hogy nyilatkozzék. Az egyesült ellenzék manifesztumot bocsájtott ki, Tisza István gróf kormányelnök pedig tegnap a Vigadóban nyilatkozott, de kijelentései nemcsak a főváros polgárságának szólottak, hanem az egész nemzetnek. A nemzetet tehát a sor, hogy már most megnyilatkozzék.

A politikában magában még csak egy megnyilatkozást várnak. Széll Kálmán állásfoglalását. És itt aztán jó forrásból vett értesítés alapján megirhatjuk, hogy Széll Kálmán lemond mandátumáról, de nem azért, hogy ezzel Tisza István góf ellen tüntessen, hanem pusztán abból a végből, hogy egy pénzügyi intézet élére állhasson, a mit pedig az inkompatibilitás folytán mint képviselő nem tehetne meg. Ez a szenáció is tehát ezzel zsugorodik össze.

Ellenzéki körökben ma már arról is tudtak, hogy a király csütörtökön több politikust hív meg audienciára és ezért maradt volna el a csütörtöki általános kihallgatás.

Budapesti tudósítónknak alkalma volt erről a dologról a szabadelvű-párt egyik számottevő tagjával beszélgetni, a ki ezeket a nyilatkozatokat tette:

— A király sem csütörtökön, sem a közel jövőben politikust nem hív meg magához. Olyan kaeca ez, mint volt a szombati, hogy Tisza István gróf szombaton Gödöllőre sietett a királyhoz. Pedig még lassan sem ment, mert a pénteki események után Tisza grófnak nem volt szüksége arra, hogy a felségnek sietve jelentést tegyen. Minden, a mi erről a kérdéstről az ellenzéki lapokban megjelent, merő koholmány.

— Mikor várható a képviselőház megnyitása?

— Ezt ebben a pillanatban napra megmondani talán még a miniszterelnök sem tudná. Minden a viszonyok alakulásától függ és attól, hogy úgy a hogy elsimuljanak az izgalmak.

— Lesznek-e választások?

— Ezt Tisza gróf sem tagadta, hogy választat, sőt ismételt hangsúlyozta, hogy a nemzetre fog appellálni, a téli választásokat azonban el akarná kerülni.

— Hát kompromisszum lesz-e?

— Ezt az ellenzékétől kérdezze!

Ha az ellenzékben meg van az erre való hajlandóság a miniszterelnök bizonyára nem fog ez elől elzárkózni.

A zsinat.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 21.

A reformátusok zsinatja ma délelőtt folytatta tanácskozásait Bánffy Dezső báró és Kun Bertalan püspök elnökelete alatt. Miután Sass Béla felolvasta a szombati ülésről szóló jegyzőkönyvet, Radácsy György jelentette, hogy a Németh István zsinati tag el távozása folytán behívott Antal Géza dr. póttag igazolólevelét az igazolóbizottság rendben találta.

Folytatták ezután a részletes vitát a törvénytervezet adóügyi részéről.

Ahhoz a ponthoz, amely arról intézkedik, hogy a presbitérium mikor köteles a költségvetést elkészíteni s e munkájánál minő kimutatásokat tartozik figyelembe venni, Révész Kálmán, Kiss József, Fekete Márton, Kiss Kálmán, Baksa Lajos, Mádly Lajos, Vadász Pál, Sulyok István, Széll Kálmán, Dombó Lajos, Segesdy Ferenc, Bartók György, Sütő Kálmán és Domahidy Elemér ajánlottak módosításokat. A tizenhárom, különféle módosításokat ajánló javaslat közül a zsinat csupán Segesdy Ferencét fogadta el, amely szerint a jövő évi költségvetés mindig az előző év második felében készítenendő el.

Hegedüs Sándor indítványozza, hogy a stiláris módosításokat, amelyek nagyon igénybe veszik a zsinat idejét, szavazás nélkül utasítsák a majdan kiküldendő szövegező bizottságba. Az indítványt a zsinat nem fogadta el, mert a stiláris módosítások rendszerint a lényegbe is vágnak.

A következő szakasz arról intézkedik, hogy a rendes költségvetés szükséglet és fedezet-rovatának milyen tételeket kell magában foglalnia. Ehhez a ponthoz Vadász Pál, Török István, Fejes István és Bartha Lajos ajánlottak módosításokat. A zsinat csak Vadász Pál és Fejes István lényegtelen pótlásaihoz járult hozzá.

A tanácskozás folyik.

A vadrózsa tövise.

Irta: Lovassy Andor.

Még alig volt tizenkilenc éves Báthory Gábor, mikor a fejedelmi székbe ültették Erdély rendei. Egykoru történetírók szerint korának egyik legszebb és legvitézesebb embere volt a fejedelem. Legjobban forgatta a kardot, legdélecebben táncolta a palotást és e mellett a tudományok iránt is érdeklődött.

Nagy udvart tartott kincses Kolozsvár városában s ha egy-egy vidéken, kedvének betöltésére vadászatot rendeztek, három nap három éjjel tartott a dinom-dánom. Szerette a vidám, zajos életet és főképp szerette a bort, meg az asszonyokat.

Ő érte is rajongtak a leányok és a menyecskék, törökösen nyírott fejének üstökét, hej beh sok fehér eseléd borzolgatta, simogatta és soha sem volt nagy Erdélyországban annyi aggancsos férj, mint az ő korában.

Egy asszony volt, aki kiállotta sólyom szemének a pillantását, egy asszony volt, aki nem hajlott eseléd szavaira, ez asszony Kornis Gáspárné volt. Sugár lilium a termete, nefejejts a két szemepárja, fekete éjjel a haja kinyílt rózsabimbó piros két orcája. — Erre az asszonyra vetette ki a hálót Báthory Gábor, de mindig kisiklott belőle. — Nem is vitte Kornis uram a fejedelmi udvarba a feleségét. Télen, nyáron otthon éltek, mint a szerelmes gerlepár, Kerelő-Szent-Pálon, de ha ő nem ment oda, felkereste őket maga a fejedelem.

Egy decemberi délután futár érkezett a

Kornis udvarba, hogy másnap délre hadidolgok megbeszélése végett kíséretével ellátogat Kerelő-Szent-Pálra Báthory Gábor. — Nosza lett erre sürgés-forgás, malacoknak és apró jószágoknak rettenetes halála. Szakács, kukta süttött főzött, a pincében pedig csapra ütöttek egy néhány gönci hordót, de az aszszonyt a toronyszobába zárta Kornis Gáspár uram, mert annak úgy se lesz köze a hadidolgokhoz.

Dél felé csengős-bongós szánkán megérkezett a fejedelem. Kíséretében voltak Géczy Imre uram (maga is nagy asszonyesabitó) Bethlen András uram, aki a legjobban bírta az italt a bérces hazában, azután két Petky fiu és három Kendy; no meg vagy harminc hajduvitéz jó fegyverzettel ékesítve. Ebéd előtt folyt is holmi beszéd törökről, németről, de ebéd alatt már csak az asszony népet szapulták.

Kornis uram hamar észrevette a csalafintaságot, de úgy tett, mintha nem látta át a szítán. A beszéd sorját mindig csak a hadidolgokra vitte volna vissza, de a többiek folyton csak a esókról, meg az ölelésről diskuráltak, dévajkodtak.

Egyszer aztán így szólt a fejedelem a házigazdához:

— Hát a menyecske hol van Gáspár uram?

Kornis Gáspár megsimogatta magas homlokát, egy néhányat köhintett-böhintett és szemével ravaszul hunyoritva így szólt: nagyságos fejedelem, bizony az én feleségem már két hét óta a testvérénél, Kemény Józsefnél fekszik Herenden, leli a harmadnapos hideg és emiatt a nyavalyája miatt nem jöhetett haza nagyságod udvarlására.

— Hm, hm, az már baj, ha beteg az aszszony! De e közben meglökte a fejedelemet Géczy Imre uram és fülébe sugta, hogy a toronyszobában van bezárva a galamb. — Suttymban meg egy tolvajkulesot esusztatott a mente zsebébe.

Tovább folyt a heje-huja, összekoecantak a poharak, a fejedelem éltette a ház asszonyát, azt kívánta neki, hogy minél előbb hagyja el a harmadnapos hideg és éltesse az isten a férjeura egészségére! Már a nap is lemenőben volt, még se volt vége a hoszszu ebédnek.

Egyszer csak mámoros szemmel kinéz az ablakon Báthory Gábor és így szólt: ni, ni, Kornis uram még most sem eselített el az idej buzát. A vendégek is kinéztek az ablakon és csakugyan három hólepett asztag emelkedett a dombháton, mint három templom.

— Hát bizony nagyságos fejedelem — válaszolt Kornis Gáspár — nem igen volt idő a eselítettésre, mert az oláh gránicon kellett az ősszel táborozni, majd lassanként, ha zavaros idők nem járnak, rákerül a sor arra is.

Ezzel abba maradt a beszélgetés. Hanem úgy holdfeljötté után, valamit odasugott Báthory Gábor a Géczy Imre fülébe, aztán összenevettek és Géczy uram kiment a tornácra s egy sötét zugban néhány szót váltott Vajna Péterrel, a hajduk hadnagyával, ki ez ideig a pitvarban duhajkodott a többi alrendű vitézzel, azután visszatért a cinterembe.

— Eljen a házigazda — kiáltott Géczy Imre.

— De nem mindig ilyen özvegyen, vágott közbe a fejedelem.

— Adjon az ég neki bort, buzát, barát-

Egyház és iskola.

A püspök köszönete. Kiss Áron ev. ref. püspököt 90. születésnapja alkalmából — mint lapunk tegnapi számában részletesen megírtuk igen sokan keresték fel üdöztükkel. Viszonzásul az alábbiak közlésére kért fel bennünket:

Köszönetnyilvánítás. Isten áldó kegyelme megengedte érnem azon életkort, mely csak igen keveseknek adatik. E napokban a kilenevenedik életév határát léptem át, és ez évfordulón lelki hálaáldozattal kell leborulnom a gondviselés előtt, hogy ily nagy kegyelmére méltóztatta az Ur az ő szolgálóját.

Nagy örömemre szolgált, hogy eme 90-ik születésnapom alkalmával jó embereim szép számmal kerestek fel, bizonyosságot teendő irántam érzett jó indulatu szeretetökről. Igen sokan pedig a közelből és a messze távolból meleg szavu levélben üdvözöltek. Fájdalom nem tehetem, hogy kinek-kinek személyesen vagy külön viszonzom a kedvesen vett jóleső megemlékezéseket: fogadják tehát ezúton mindannyian hálás köszönetemet a kifejezett jó kívánságokért; és amidőn e sorok utján kívánom viszonzni a reám halmozott áldásokat: szívem teljességéből kérem felettök Isten minden áldásainak beteljesedését! Teljes tisztelettel vagyok. Debrecen, 1904. nov. 21. — Kiss Áron s. k. tiszántuli ref. püspök.

Egyházi adók beszédese. A városi tanács évi 3000 korona javadalmazásért elváltta, hogy a ref. egyházi adót az állami és városi adókkal együtt szedi és hajtja be.

Drágasági pótlék. Az általános gazdasági drágaságra való tekintettel a református egyház a nős hivatalnokainak 200, a nőtleneknek 100 koronát adott drágasági pótlék címen.

Adomány az egyháznak. A debreceni ev. ref. egyháznak Bihari István presbiter a róla elnevezett és a város határában levő Bihari telepen 300 négyszögöl területű szántóföldet adományozott.

tot eleget, bársony mentét melegeget, toldotta hozzá az egyik Petky fiu.

De alig esendültek össze egyszer-kétszer a poharak, hirtelen nagy világosság támadt a fekete éjszakában.

— Tyűh az áldóját — kiáltott Kornis Gáspár uram — tűz van, égnek az asztalok! Hé cselédség! Hé darabantok, hajduk, csatlósok, oltani, aki józan, aki eleven!

Nosza felugráltak a vendégek is, Géczy meg a többiek, futottak a ropogós havon, Kornis uram pedig lóra pattant s úgy vágatott a veszedelem helyére.

Csak a fejedelem maradt a kastélyban, és mint a prédára leső tigris sietett fel a lépcsőn, a toronyszoba felé és kinyitotta a vasajtót. Ott állott a rácsos ablak előtt talpig fehérben, sáppadtan Kornis Gáspárné.

— Tűz van asszonyom, tűz van! kiáltotta Báthory.

Az asszonynak erre a beszédre egy arcizma meg nem mozdult, mereven és megvetően nézett az ittas emberre, nem a fejedelmet látta benne, hanem a rablót.

Szerelmesen, epekedve közeledett áldozatához a vakmerő férfi, de az asszony kifelé mutatott az ablakon és így szólt: aki azt a tüzet gerjesztette, oltsa is el!

— Hadd oltás az mások, te meg azt az emésztő lángot oltsd el, mely az én lelkemben lobog.

— Fejedelemhez nem méltó cselekedet védtelen nőkre törni, a te véred tüzet oltogatják százan, hadd meg ezt a fészket esendben zavartalan.

Hasztalan volt a szó, a kérés, könyörgés. a mámoros fejedelem átölelte Kornis

Ösztöndíj tanulóknak. A Papp-Zágonyi féle alapítványból a következő közép- és elemi-iskolai tanulók részesültek ösztöndíjban: Pető László, Szöllösi Gyula, Kovács József, Gyuresák József, Kranovszky Sándor, Nagy Dezső, Gede István, Fényes Jenő, Szőke László, Szatmári István, Böszörményi Sándor és Szücs Károly 60—60 koronát, Szücs Margit, Kiss Erzsébet, Jablonkai Irén, Vida Ilona és Tőkés Erzsébet pedig 40—40 koronát kaptak.

Ő nagysága nagyravagyó.

Ő nagysága: Mondd csak, hogyan lesz valaki méltóságos?

A férj: Mi sem egyszerűbb. Az ember folyamodik a kamarási méltóságért.

Ő nagysága: Hát folyamodj.

A férj: Szívesen, de ehhez nemesség kell.

Ő nagysága: Hát te nem kaphatnál nemességet?

A férj: Hogyne, de azután még nemesi ösöket is kell kimutatni.

Ő nagysága: Hm, kár. Más mód nincs?

A férj: Van száz is. Például az embert kinevezik főrendiházi tagnak.

Ő nagysága: Várhatok, míg ez veled megesik.

A férj: Köszönöm. Vagy megteszik udvari tanácsosnak?

Ő nagysága: Nos és miért nem tesznek meg udvari tanácsosnak?

A férj: Mert nem aspirálok rá.

Ő nagysága: És miért nem aspirálsz rá?

A férj: Mert nem tennének meg.

Ő nagysága: Te incselkedel, pedig én nagyon, nagyon szeretnék méltóságos asszony lenni. En akarok méltóságos asszony lenni. Elvégre nem mentem férjhez egy nullához s már annyian vagyunk, mi nagyságak!

A férj: Örülj, mert jog szerint én csak tekintetes volnék, te pedig ténsasszony.

Ő nagysága: Pfüj! De édes férjecském, mégis, hogy lehetnél méltóságos ur?

A férj: Hát — ha karonfogva elmenénk egy fiakkeres stand előtt és úgy tenénk, mintha föl akarnánk szállani. Akkor

Gáspárné derekát és egy forró esőket nyomott megyszínű párnás ajakára. Ebben a percben vér borította el a Báthory Gábor homlokát, Kornisné öt rózsás körme piros barázdát szántott kigyuladt arcán, hófehér markában pedig remegve szorongatta a fejedelem kitépett üstökét.

Megszégyenülve tántorgott ki a szobából a fejedelem és elkábulva botorkált le a lépcsőkön s ittasan összeesett a kertben, a fehér havon, mint egy halott.

Éjfélre fordult az idő, mikor eloltották a Kornis-majorban a tüzet; a hajduk, csatlósok, darabantok visszazsálingóztak, visszatértek az urak is. A tornác előtt a kis kertben Kornis uram megbotlott valamiben, nini egy ember!

— Egy vérben fetrengő férfi, szólt az öregebbik Petky.

— A fejedelem! kiáltott rémulve a házigazda. Géczy uram összerikoltotta a hajduságot és bevitte a nagy urat a cinterembe. Ott feküdt az némán, szótlánul, véresen. — Hóval dörzsölték a halántékát, ecetet szagoltattak vele, zsája és ezerjőfü levéllel itatták, de jó fél óra beletelt, míg magához tért.

— Mi lelt, ki bántott nagy, jó uram? kérdezé Kornis Gáspár.

Bambán, mámorosan nézett szét Báthory Gábor és egy hosszut sóhajtvá így szólt: Ebesont beforr! Megártott a bor, elbuktam s összekaromolt egy vadrózsa tövise. — Kocscints velem Kornis Gáspár a feleséged egészségére!

a kocsis mindjárt lekaptá a kalapját és azt mondaná: tessék, méltóságos asszony!

Ő nagysága: Ejnye, de jó kedved van! Beszélj komolyan.

A férj: des angyalom, még csak egy mód van.

Ő nagysága: Mi az? Mi az?

A férj: Ha eldobnám magamtól az újságírói tollat s kineveznének a miniszteriumba. Tudod, a miniszteri tanácsosok is méltóságosak.

Ő nagysága: Látod ez valami:

A férj: Kineveznének díjtalan segéd-fogalmazónak, aztán lennék valóságos segéd-fogalmazó, miniszteri titkár stb. s ha isten éltet, rövid harminc év alatt méltóságos ur lesz belőlem, te pedig...

Ő nagysága: Köszönöm, akkor már nem kérek belőle.

A férj: Már pedig, édesem, más módja nincs.

Ő nagysága: Elég baj! Meg fogok vénülni, mint egy tekintetes ur nagyságos felesége. Hát miért nem volt benned semmi ambíció?

A férj: Hogyne lett volna! Hát nem törekedtem a legnagyobbra, a legelérhetőlenebbre?

Ő nagysága: Ugyan mi az?

A férj: Hát a te kezeckédre.

Ő nagysága (elpirulva): Nono, az szerencsére nem volt egészen elérhetetlen. (Sóhajt.) Mégis csak lett volna, ha lehetett volna!

A férj: Sohse busulj, a ki rád néz, nem sokat kutatatja rangodat.

Ő nagysága: Igazad van, azért érek annyit, mint akármelyik méltóságos asszony.

A férj: Sokkal többet. Hála istennek az urad szépen keres, van bőven miből megélnünk, sőt ha éppen akarnál, még uraskodhatnál is.

Ő nagysága: Van is eszembe! Majd procoskodom, mint azok a nevétséges, fölcsiperedett emberkék s dobálom a pénzt csak azért, hogy imponálják.

A férj: Jaj de okosan beszélsz!

Ő nagysága: Azért a ki ismer, tudja, hogy nem vagyok az utolsó, sőt jobb is, hogy nem vagy méltóságos ur, mert azok között én az utolsó volnék, így meg a legelső között vagyok. Nem igaz?

A férj: De mennyire,

Ő nagysága: Akármilyen a cím, azért a méltóságos asszonyok is csak olyanok, mint a nagyságosok.

A férj: Gyönyörű igazság. Sőt különbek, — te legalább különb vagy valamennyinél.

Ő nagysága: Ugy-e? (Habozva.) Te?

A férj: Nos, édes?

Ő nagysága: Menjünk egy fiskkerstandhoz!

Cras.

Napi hírek.

— **A király Budapesten.** A király tegnap reggel 6 óra 5 perckor rendes kíséretével külön udvari vonaton a fővárosba érkezett. A felség 10 órakor általános kihallgatást adott s délután 5 órakor külön udvari vonaton kíséretével visszautazott Gödöllőre.

— **Kihallgatás a királynál.** A király tegnap délelőtt 10 órakor a budai királyi várakban általános kihallgatást adott, melyen a következők jelentek meg: Széchenyi Tivadar gróf és Piret Béla báró valóságos belső titkos tanácsosok, Chavrak Levin osztályfőnök, Wassilko-Seretzhy György báró tartományi főnök, Mihalovics Antal főispán, Bakonyi Géza és Baróthy Ede miniszteri tanácsosok, Dobay Albert királyi ítélőtáblai tanácselnök, Loveling Károly altábornagy, Bothmer Béla báró ezredes, Kahler Jarosláv, Tupaj József és Wachmann Vilmos alezredek, Lukács Sándor osztálytanácsos,

Scholtz Gusztáv műszaki tanácsos, Bernardt Viktor királyi tanácsos, Boda Dezső dr. rendőri tanácsos és Krecsányi Kálmán rendőrkapitány.

— **Ifjuság a politikában.** A budapesti egyetemi ifjuság tegnap délelőtt Wlasics Gyula és Sággy Gyula előadásai közben mindkét tanárt lelkesen ünnepelte. Ezután Nagy Ferenc egyetemi tanárt várták előadásra, hogy őt is óvációban részesítsék, de Nagy nem jött el az egyetemre. Ezután elmentek a műegyetemre, ahol megakadályozták az előadás megtartását. Innen a műegyetemi hallgatókkal egyesülve, a Nemzeti Kaszinó elé vonultak, abcugolták Tiszát és éltették Andrassy Gyulát. A rendőrség a tüntetőket szétkergette. Az egyetem rektora bezáratta az iskola kapuit és fekete táblán értesítette a hallgatókat, hogy minden politikai tüntetéstől tartózkodjanak, mert ellenkező esetben a legszigorubb büntetést fogja alkalmazni.

— **A kereskedelmi és iparkamara** ipari szakosztálya tegnap délután 5 órakor tartotta a 23-án tartandó közgyűlést előkészítő ülését s birálat alá vette tárgysorozatába felvett ipari érdekű ügyeket. Elénk vita fejlődött a munkaközvetítés rendezésének kérdése felvett, mely kérdésben a szegedi és a kassai kamarák a miniszternek tettek újabb előterjesztést. A ipari szakosztály egyetértőleg a jászberényi és a kunmadarasi ipartestületek e tárgyú előterjesztésével az ipartestületi illetőleg állami közvetítés szervezésével véli a kérdést legjobban megoldhatónak. Tárgyalta a szakosztály a vásároknak ország szerre egységesen leendő rendezését és megbíráta az erre vonatkozó szabályrendelet tervezeteket. Továbbá véleményét nyilvánította több iparjogi kérdésben. Hosszabb vitára szolgáltatott alkalmat a kőművesek és ácsok munka vállalási körének szabályozása mely ügyben az ipartestület intézett beadványt a kamarához, csatolva ahhoz a kereskedelmi miniszter két elvi határozatát és a debreceni rendőrkapitányság egy legutóbbi végzését. A kamarai előadmány, mely kimutatta, hogy a miniszteri rendeletek között jogilag az ellentét csak látszólagos, a rendőrkapitányi végzés pedig jogilag téves, mind azonáltal az ács mesterek helyzete súlyos és orvoslást érdemel, az osztály elfogadja. Több kisebb jelentőségű ügy elintézése után az osztály-ülés esti 8 órakor véget ért. Ma délután 3 órakor a kereskedelmi szakosztály tartja Szent-Királyi Tivadar elnöke alatt ülését.

— **Személyi hir.** Aczél Géza városi főmérnök néhány napi tartózkodásra a fővárosba utazott.

— **A helyi vasut villamossá átalakítása.** A helyi vasut villamossá átalakítása ügyében a tanács által kiküldött bizottság ma d. u. 4 órakor kezdi meg a tárgyalást a helyi vasut kiküldöttjeivel.

— **Községi iskolaszéki ülés.** A községi iskolaszék e hó 22-én d. u. 4 órakor a városháza nagytermében Kovács József polgármester elnöke alatt ülést tart, a következő tárgysorozattal: 1., A tanyai iskoláztatás fejlesztése ügyében javaslatétel. 2., Gondnok választás az ondódi iskolához. 3., Újabb ifjusági és népkönyvtárak felállítása tárgyában javaslat. 4., Tisztogatási díjak tárgyában intézkedés. 5. Tanórarendek ügye. 6., Folyó ügyek. — Esetleges indítványok.

— **Megtámadták a csendőröket.** Tegnap virradóra Felsőjózsan Tar István és Tar János ottani lakosok meglesték a csendőrőrzőjáratot. Mikor elhaladt rejtekhelyük mellett a két csendőrből álló őrzőjárat, előugrottak és a sötétben megtámadták őket, kik a váratlan támadásra kardot rántottak. A sötétben aztán nagy dulakodás támadt, miközben

a csendőrök több vágást ejtettek a két ortámadón, kiket elfogtak.

— **Hirtelen halál.** Sokan ismerték, nagyon sokan szerették az öreg Kovács Károly bácsit, a főszolgabíróság örökké vidám, jó lelkű, iktatóját. Annál lesújtóbban hat városszerzte az a hir, hogy Kovács Károly tegnap éjjel hirtelen meghalt. Vasárnap délelőtt még hivatalban volt, este pedig rokonai körében időzött. Tíz óra körül távozott szobájába, de a legkisebb rosszullétról sem panaszkodott. Reggel szobájában holtan találták. Halálát szívszélhűdés okozta.

— **A vadházasság vége.** Hinkó Józsefné Kar utca 23 szám alatti lakos évek óta boldog, de vadházasságban élt Borza István napszámossal. Az utóbbi napokban azonban nézeteltérés merült fel közöttük és az asszony ennek következményeképp kitette Borza szürét a közös lakásból. Tegnap délután azonban Borza felkereste kedvesét, akit nem találván otthon, betörte a lakásajtót és az asztalfiókban levő 8 koronát emlékül magával vitte. Egyben levelet hagyott hátra, amelyben találgára hívja az asszonyt a Margit fürdő elé, amikor is a 8 korona helyett tizet ad vissza. A találgára már egy rendőrbiztos ment el, aki azonban nem találta meg Borzánál az ígért 10 koronát.

— **Bizottsági ülés.** A jog és pénzügyi bizottság e hó 23-án Vecsey Imre főjegyző elnöke alatt ülést tart.

— **Lopás.** Tikos András Szt.-Anna utca 29. sz. a. lakos panaszt emelt a rendőrségnél, hogy ismeretlen tettes behatolt lakásába, s onnan 24 korona értékű ezüstnemt lopott. A rendőrség kutat.

— **Megégett jószágok.** Debrecenhez közel levő tanyán a Pásti János tulajdonát képező nádfedeles istálló meggyuladt és megégett. Az istállóban bennégett két tehén, egy borjú és egy ló. A tűz keletkezését a megindított vizsgálat fogja kideríteni. A kár mintegy ezer korona.

— **Utóállítás.** A Pavillon laktanyában tegnap délelőtt folytatták az utóállítást. Alítottatott 9 elmulasztott hadköteles és 3 apa. Ezek közül egy hadkötelest besoroztak és két apát munkaképtelennek mondott ki a bizottság.

— **Szakosztályi ülés.** Az ipartestületen tegnap este a lakatosok, géplakatosok, rézművesek és reszelővágók ülést tartottak, melyen a tanoncok előképzetségéről szóló miniszteri rendelet ügyében. Elhatározták az ülést, hogy a tanoncul felveendő gyerekektől legalább 4 elemi iskola elvégzését követelik, mert nem akarnak a létesítendő debreceni középipariskolának rossz anyagot szolgáltatni és tudatlan, kontár iparost nevelni. Ma ugyanebben az ügyben a kerégyártók és kaptafakészítők üléseznek.

— **Tolvaj cseléd.** Krampera János dohánygyári tiszt észrevette, hogy Szt. Anna utca 44 sz. a. lakásáról egymás után tűnnek el nejének ruhaneműi. A lopás gyanúja Kiss Mari cselédjükre irányult, aki be is vallotta, hogy 40 korona értékű ruhaneműt ellopott és azt testvére Márton Józsefné Beresényi u. 38. sz. a. lakásán rejtette el. Bikfalvi rendőrbiztos elment a leánnyal Mártonnéhoz, aki addigra már elégette a lopott holmikat. A rendőrség letartóztatta a tolvaj cselédet.

— **Rikkancsok harca.** Hatalmas utcai botrányt rendezett tegnap délelőtt két rikkancs a Szt.-Anna és Timár utca sarkán. Berger Emil és Grósz Jakab azon vitatkoztak, hogy melyik újságban van több újdonság, a Bergerében-e, vagy a Groszében. Egyik is, másik is a maga lovát dicsérte, s ezen aztán úgy összeveszttek és díszepfozkodtak, hogy a közbelépő rendőr alig tudta őket szétválasztani. A rendőrség utcai botrány miatt vonja felelőségre a két harcias rikkancsot.

— **Elveszett sertés.** Korom Béni Eötvös u. 65. sz. a. lakó hentes tegnap délelőtt hat sertést hajtott ki a sertésvásártérre honnan egy 71 koronát érő sertése elveszett. A csendőrség keresi a rőfögő szökevényt.

— **Verekedés.** A külváros egyik kocsmájában Köder Károly hentes segéd bottal úgy fejbe vágta Vizessi Lajost, hogy ezt rögtön elborította a vér és eszméletlenül rogyott össze. A segélykiáltásokra előjövő rendőr Ködert a központra kísérte. Vizessit pedig egy közel lakó orvos vette ápolás alá.

— **Öngyilkos szabólegény.** Az elmúlt éjszaka Szabó József Hajudu-böszörményi 21. éves szabólegény félre vonult az ispotály-laposra és ott kétszer hasba lötte magát. Azonban, úgy látszik, megijedt a merész tettétől, mert a két golyóval a hasában hazahaladt Vörösmarthy-utcai lakására, felverte az egész háznépét és segítségért kiabált. A háziak rögtön értesítették a rendőrséget, ahonnan az ügyeletes biztos és Dr. Varga Emil orvos a helyszínére mentek. Dr. Varga bekötözte és beszállította hordágyon a közkórházba, hol most a halállal vívódik. Öngyilkosságának az volt az oka, hogy egy esinos, sikkos és művelt szobalány, kibe szerelmes volt, nem akarta nemes érzelmeit viszonyozni.

— **Tettenért tolvaj.** A Szatmár-felől délben érkező személyvonaton Inesz Samut akkor fogták meg, mikor a szakaszban mellette ülő Kónya József zsebéből 180 koronát kihuzott. A tolvaj utast a debreceni állomásnál átadták a rendőrségnek.

— **Tolvaj feleség.** Már régen hadilábon éltek egymással a Bihari-telepen Koroknai József meg a felesége. A napokban aztán az asszony úgy vetett véget a családi háborúnak, hogy férje távollétében összeszedte, ami a háznál összeszedhető volt és a legnagyobb volt és a holmival, meg az ura 50 koronájával együtt nyomtalanul eltűnt. A kifosztott, elhagyott férj feljelentésére az asszonyt keresik.

— **A debreceni krokodilus.** A Nyiregyházán megjelenő Nyirvidék-című hetilapban olvassuk az alábbi hirt:

Krokodilus Mártonfalván. Pár nap óta különös eset tartja rémült izgalomban Mártonfalva lakosságát, mint a Nagykálló és vidéke írja. A Debrecenben volt állatseregletből egy nilusi krokodilus megszökött. A napokban a mezei munkások szemtanúi voltak, a mint egy malacot ölt meg meg a veszedelmes hulló s pár pere alatt el is fogyasztotta.

Hát — kedves laptárs — tényleg volt Debrecenben állatsereglet — négy évvel ezelőtt, abból szökött is meg nem ugyan nilusi krokodilus, hanem csak egy déleurópai kígyó, azt is elfogták a Sesta-kertben. Lehet azonban, hogy a boa konstrictor menekülés közben egy kis kígyónak adott életet és ebből a kis kígyóból négy év alatt malacölő krokodilus lett. Bizony kedves Nagykálló és Vidéke, épen olyan kacsa ez a krokodilus, mint az a fiamei cápa.

— **Uj tizkoronás bankjegyek** kerülnek rövid idő múlva forgalomba. A régié már nagyon kopottak, sok is a mostohatestvérük, olyan, a mely nem az állam nyomdájából került ki. Az új bankjegyek elegáns alakját dicsérik, a mennyiben karesuságra nézve a magyar-osztrák bankjegyek között ninesen párjuk. Hosszukásak ugyanis, úgy, hogy csak egyszer kell őket összehajtani, hogy kisebbszerű pénztárcába iehessen tenni. Szép tiszta kivitele mellett egy hibája van, hogy csak elvétve, keveset juttatnak azokból a szegény ember zsebébe.

— **Államsegély a rabsegélyzőegyletnek.** A m. kir. igazságügyminiszter nov. hó 9-én kelt leiratában 4000 koronát engedélyezett segélyképen a Debrecen városi és Hajdumegyei rabsegélyző egyletnek, mely összegből 1000 koronát segélyezésre, 3000 koronát pedig a felállítandó rabmenház alapjára kell fordítani. Az egylet vezetőségét anynyival kellemesebben lepte meg ez az adomány, mert azért ez évre nem is folyamodtak.

— **A holló és a kofák.** Két kofa veszedett a piacon. Az egyik kofa fia megverte a másikat és ebből keletkezett a riadalom. A piac hölgyei igyekeztek leszedni a kereszttvizet egymásról. A különböző állatnevek

116 alkalmazása után az egyik asszony kivágta nagy megvetéssel;

— Te, rosszabb vagy még a hollónál is!

— A másik csipőre tette a kezét és úgy kérdezte!

— Aztán miért, lelkem?

— Csak azért, mert holló legalább nagypónteken megmossa a fiát, de te még akkor se.

Ebből aztán olyan parázs pofozkodás lett hogy mindketten a rendőrségre kerültek.

— **Bolti tűz.** Az éjjel fél 2 órakor Deák Ferenc utca 14. sz. a. egy lüszkerkereskedésben tűz ütött ki. Mire észrevették, már az alsó fióksorok mind égtek. A tűzjelzésre a tűzoltóság azonnal kivonult és erős munka után a tüzet eloltotta. A tűz eredetét a megindított vizsgálat fogja kideríteni.

* **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejárataánál levő kiskakában.

* **Gyakorlott varróleányok** azonnali felvételnek Zádor Lajos nőruha készítő műtermében.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

Tarkaságok.

(A szabályszerű nevetés.) Egyik este a színházban szomorú darabot játszottak, úgy, hogy a karzati közönségnek nem igen volt alkalma a nevetésgelésre. A felvonások között ellenben jóízű nevetésgélek hangzottak le a földszintre. Az 57-es számú próbaidős rendőr azonban megsokalta a dolgot és odaszólt egy csoportba:

— Nem szabad olyan nagyon kacagni.

— Nem én voltam, szólt egy simára fésült suszerlegény. — hanem ez itt ni!

A jóképű dézsahölgy mentegetőzni akart a rend derék óre előtt, de nem tudott szóhoz jutni.

— Kacagjon maga *szabályszerűen*, azt a kis kesit magának, ha színházba tud gyünni, — szólt a rendőri vizsgán pár nap előtt tulesett rendőr.

— Igenis instálom, de az a férfi nagyon nevetett, felel szepegeve a kis pesztonka.

— Akkor ne beszélj olyan férfi személyekkel, a kik nem kacagnak szabályszerűen. — vágta oda a rendőr és hivatalos komolysággal odább lépett.

*

(Az idegen nagybácsi.) Egy amerikai nagybácsi Európába jön rokonait meglátogatni. Bemegy a gyerekszobába, hogy megnéze a még előtte ismeretlen kis 5 éves hugát. A kis lány az ágyon állott, a mikor a nagybácsi bejött és hirtelen * fejére huzta ingecskéjét. Nevetve jön ki a nagybácsi a gyerekszobából és elmeséli az esetet a sógornőjének. A mama bemegy és megkérdezi a gyereket:

— Miért takartad el az arcodat a nagybácsi előtt?

Szégyenkezve felel a kicsike:

— Szégyeltem magamat egy *idegen* nagybácsi előtt.

*

(Az Ur hangja.) A vén uzsorás kopog a menyország kapuján. Szent-Péter egy rácsra kidugja a fejét és kérdi:

— Ki vagy és merre van hazád?

— Néhai Kohn Salamon tőkepenészes vagyok. Máramarosból és most be akarok jutni a Menyországba.

— Tettél-e valaha jót a szegényekkel?

— Hogyne. Egyszer adtam egy beteg asszonynak 25 krajcárt, egyszer meg egy koldus fiúnak 50 krajcárt.

— No jó, várj egy kicsit, majd megkérdezem az Uról beboacsáthatlak-e? És eltűnik a kapun.

Egyszerre, mint egy menydörgés hallatszik az Ur szava:

— Adjátok vissza nekí a 75 krajcárját és *menjen a pokolba.*

Másolta:

— **ékás.** —

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Kedden, november 22-én Fölösleges férjek vigjáték.

Szerdán, november 23-án Kis alamuszi operett.

Csütökön november 24-én Vénleányok vigjáték.

Pénteken, november 25-én Szökött katoná Nepszinnmű.

Szombaton november 26-án Korneville harangok operett.

Vasárnap nov. 27. d. u. Eleven ördög operett. Este először Enyigi Török Bálint Szinnmű.

* **Cigánybáró.** On revieut Foujous... Strausz örökbecsű operettejét szép számú közönség hallgata végig és gyönyörködött az andalítóan bájos melódiákban, melyek nagyon ismerősek bár, de értéküket sohasem veszthetik el. Szaffi szerepében Sugár Aranka teljesen elemében volt, ugyszintén Karaes is Barinkay személyesítője. Mindketten beleontották összes ének tudásukat a két szerepbe és a közönség hálásan tapsolta meg őket. Mezei Andor, Szilágyi Aladár, Rományi Mária, Krémerné, Havasi Szidi és Krémer Jenő szinte tetszetek.

TÁVIRATOK.

A nagyülés utóhangjai.

Budapest, A tegnapi itteni szabadelvűpárti nagygyűlésről több ellenzéki lap olyan tudósítást közöl, amely ríkióan magán viseli a rosszakaratu kohólmány bélyegét. Nagy rendezavarásról beszélnek, meg arról is, hogy Tisza miniszterelnököt inzultálták volna. Illetékes forrásból konstatálhatjuk, hogy a nagygyűlés teljes nyugalommal és méltósággal folyt le. Az ellenzék, úgy látszik, most ismét elkezdí rendszeres handa bandázását és a közönséget hamis hírekkel téveszti meg. A művelt közönség — ha ellenzéki — óvakodjék az ellenzéki hirgyártásnak hitelt adni. Az ilyesmi csak sérti az értelmes közönség jó érzését és csupán a csöselékeknek való idegrázó hajsza.

Kilépések a szabadelvűpártból.

Budapest, nov. 21. Károlyi Sándor és Hadik Barkóczy Endre grófok ma délután levélben bejelentették a szabadelvűpártból való kilépésüket. A pártkörben nem keltenek meglepetést, mert erre mindenki elvolt készülve. A miniszterelnök egyébként halomszámra kapja a vidéki pártoktól és magánosoktól az üdvözlő táviratokat.

Politikai tüntetések.

Budapest, nov. 21. Az egyetemi ifjuság ma gyűlést tartott, a melyen néhány ellenzéki képviselő is megjelent és tüntetésre buzdította az ifjuságot. A gyűlés után a Kosuth-párt helyisége elé vonultak és ott lár-mázva tüntettek. A készenlében tartott lovas rendőrség szétverte a tüntetőket.

Japán-orosz háboru.

Páris, nov. 21. A haretérről ideérkezett hírek Stössel tábornok megsebesüléséről ezeket jelentik: Stössel tábornok személyesen vezetett egy csapatot, amely a japánok ellen kirohant. Sűrű golyó zápor fogadta a sereget, mely csakhamar vissza is vonult. Csata közben egy golyó érte Stössel tábornok bal arcát. De a golyó állítólag csak surolta és sebesülése jelentéktelen. Más haditudósítások azonban azt jelentik, hogy a tábornok sebesülése mégis jelentékenyebb lehet, mert Pétervárra táviratok érkeztek, amelyek azt jelentik, hogy Stössel állapota aggodalmakra adhat okot. Bizonyosan vehető tehát, hogy Stössel csakugyan megsebesült. Érdekes, hogy Stössel felesége aki tudvalevően szintén Port-Arturban van, a legua-

gyobb hősiességet fejtí ki. Elkiséri férjé minden szemlére és maga is bátorítja, ellenti állásra tüzei a katonákat. Stösselnek egyta Pétervárott lakó barátnője levelet kapott k. tábornok feleségetől, amelyben azt ír ne k. hogy a helyőrség Port-Arturban 28.000 emberből áll. A katonák mind el vannak szánva a halálra és egyik sem akar hallani a kapitulációról. Az orosz lapok idézik Stösselnek egy állítólagos mondását, mely így hangzik: Husvéti ünnepeinket orosz Port-Arturban fogjuk ünnepelni. E szerint a vár-erősség parancsnoka reményli, hogy husvétig védelmezheti meg a várat.

London, nov. 21. A Standard jelenti Sanghaiból 20-áról: Egy Csifuból érkezett gőzös jelenti, hogy a Rasztoropnival még három más zuzó rontott ki Port-Arturból. Hir szerint kettőt elértek a japánok, míg a harmadik elmenekült. Port-Arturból jelentik, hogy a japánok e hó 17-én aknákat robbantottak fel, minek következtében az Erlungsan és Szungusan-erősségek oldalfedezete elpusztult. Sok orosz gépágyu használhatatlaná lett téve a mellvidéken.

London, nov. 21. A Standard jelenti Sanghaiból 20-áról: Egy Csifuból érkezett gőzös jejehti, hogy a Rasztoropnival még három más zuzó rontott ki Port-Arturból. Hir szerint kettőt elétek a japánok, míg a harmadik elmenekült.

Port-Arturból jelentik, hogy a japánok e hó 17-én aknákat robbantottak fel, minek következtében az Erlungsan és Szungusan-erősségek oldalfedezete elpusztult. Sok orosz gépágyu használhatatlanná lett téve a mellvidéken.

Letartóztatott rendőrfőnök.

Krakkó, nov. 21. Tegnap délben vizsgálati fogságot rendeltek el Bálecki Szaniszló a helyi rendőrigazgatóság főbiztosa ellen hivatalos hatalommal való visszaélés miatt. Bálecki olyanformán követett el hivatalos visszaélést, hogy egy Angénus nevű zálogháztulajdonost, kit le kellett volna tartóztatni, értesített zálogháza felülvizsgálatáról.

A francia kereskedelmi miniszter beszéde.

Epernay, nov. 21. A tegnapi nyilvános lakomán Trounlot kereskedelmi miniszter is beszédet mondott, melyben mindenekelőtt rámutatott arra, hogy a kormány tagjai teljesen egyetértenek a kongregáció kérdésében. Ez régi idők óta a köztársaságiak legnagyobb eselekedete. Meg van győződve, hogy az antiklerikális politika a radikális párt győzedelmére fog vezetni. Erre Pelletan tengerészügyi miniszter szólt. Dicsérte a Combes miniszterium munkálkodását, amelynek barátai a köztársaságnak is barátai és a melynek ellenfelei azonosak a demokrácia ellenségeivel. Azt kívánja, hogy az őszinte katolikusoknak hagyják meg minden szabadságukat. Mind a két miniszter beszédét lelkesedéssel fogadták.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, nov. 21.

Buzakinálatmérsékelt, vételkedv gyöngé. Lanyha irányzat mellett 15.000 métermázsa került forgalomba, közben 10 fillérrel olcsóbb áron. Egyébb gabonaneműek közül rozs, izab és tengeri 5 fillérrel olcsóbb. — Idő hideg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§. A magyar vasutas-sztrájk a bécsi törvénytől előtt A multhéten tárgyalta a kereskedelmi bíróság egy szerb hentesmesternek az osztrák-magyar államvasuttsulat ellen indított kártérítési pörét 1106 koronáról van szó ez a kor úgy keletkezett, hogy április 20 án Belgrádból gyorsáuképen füstölthus árukat szállítottak Bécsbe és ezek április 23 ika helyett a magyar vasuti sztrájk miatt keletkezett halasztás következtében május 5-én érkeztek Bécsbe, minek következtében az áruk részben megrom-

lottak, részben elpusztultak. A bíróság elutasította a panaszt és a panaszost a költségek viselésében elmarasztalta. Az ítélet indokolása szerint a keresetösségi jog nem volt igazolva, mert a fuvarlevél átadásával csak a címzettnek van kereseti joga. Ezen kívül nem szegedett meg a szállítás haritáridő mert az talperesnek a magyar kereskedelemügyi miniszter rendelete szerint utólagos teljesítésére hét napi haritárideje van.

KÖZGAZDASÁG.

A Debreceni Hitelbank megalakulása.

A Debreceni Hitelbank Részvénytársaság vasárnap délelőtt megalakult.

Domahidy Elemér főispán délelőtt 10 órakor nyitotta meg a közgyűlést Hajdúvármegye székházában. Fölhívta a közgyűlést, hogy válaszon saját kebeléből elnököt s jegyzőkönyvvezetőt. A gyűlés a tisztségeket a főispánnal és Gutfreund Sámuel dr. ügyvéddel töltötte be. Az elnök azután bejelentette hogy a részvényesek szabályzerűen meghívtak. Majd a jegyző jelentette, hogy eddig 2104 részvényt jegyzett a közönség, tehát az alaptőkét 20,800 koronával tuljegyzték. A Debreceni Első Takarékpénztárnál 49,600 korona összegű befizetés történt. A jelentések meghallgatása után a közgyűlés kimondta a megalakulást, megállapította az alapszabálytervezetet s tudomásul vette, hogy az igazgatóság már előzőleg így alakult meg:

Elnök Domahidy Elemér. Alelnök Kenézy Gyula dr. Igazgatósági tagok: Aczél Géza, Berger Mór, Bernfeld Sámuel, Csanak János, Darvas Izidor, Fejér Ferenc, Geréby Pál, dr. Helle Károly, Forray Ernő, Wohl Adolf.

Ezután az igazgatótanácsot választották meg. — Tagjai lettek: dr. Czákó Zsigmond, Dobray László, Hajnal Samu, Hauer Bertalan, Hegedüs Sándor, Hirschfeld Armin, Horváth Lajos, Kacz Lajos, Killer Ede, Mayer János, Meisels Vilmos, dr. Reichard Manó, dr. Strelinger Győző, Suhajda József, Szőke Sándor, Vecsey Imre.

A felügyelő bizottság tagjai lettek: dr. Czegléd Mihály, Kohn Lipót, ifj. Schwarz Vilmos és Szabó Kálmán.

A közgyűlés az alapítóknak eddigi működésükre a felmentést megadta, mire elnök a közgyűlést berekesztette. Ezután az igazgatóság zárt ülésen megválasztotta a tisztikart a következőképpen:

Elnök: Domahidy Elemér főispán. Alelnök: Dr. Kenézy Gyula főorvos. Ügyvezető igazgató: Molnár Adolf, a munkácsi Kereskedelmi Bank ügyvezetője. Főkönyvelő: Braun Miksa. Pénztáros: Suhajda Béla, tiszabüdi hitelszövetkezet elnökigazgatója. Segédkönyvelő: Kovács László, a Hajdúszoboszlói takarékpénztár könyvelője. Jogtanácsos: Dr. Gutfreund Sámuel ügyvéd.

Az új pénzügyintézet 1905. febr. 1-én kezdi meg működését.

Városi színház.

Bérlet (C.)

Kedden nov. 22-én.

Főösleges férjek.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Beöthy László.

SZEREPLŐK:

Pataky Ákos	— — —	Sebestyén G.
Lenke, felesége	— — —	Szabó Irma.
Iré	— — —	Hahnel Aranka
Teréz	— — —	Havasí Szidi.
Réz Pál	— — —	Krámer Jenő.
Révész Elemér	— — —	Csontos Gyula.
Lőw és Barna	— — —	Iványi Antal.

FELHIVÁS.

Alkalmi Sorsjegy-Társaságba való belépésre

II-ik. Csoport 500 darab.

Erzsébet-Sanatoriumi SORSJEGYET

tartalmaz 50 tag részére.

Minden tag 28 havi 4 koronás részletet fizet. Minden tag 28 hónapon

keresztül 500 drb. sorsjegyre játszik. a sorsjegytársaság feloszlásánál

minden tag 10 drb. eredeti sorsjegyet kap.

Jelentkezések csak november 29-ig fogadtnak el.

Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank

FŐNYEREMÉNY: 100,000, 40,000, 30,000, stb.

FŐNYEREMÉNY: 100,000, 40,000, 30,000, stb.

Első kézből a gyárban vásárol Ön olcsón legjobban!
Első magyar villamcs erőre rendezett hangszergyárban!

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rakóczi javított tárogató és hangfokozó gerenda feltalálója.

BUDAPEST, II., LANCHID-U. 5. SZ

Ájánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges cialitás) fa-, réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedük. 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, forinttól feljebb a legjobb felszereléssel.

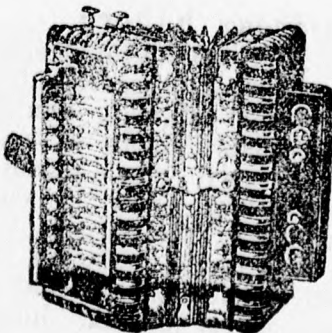
Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedü vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyab hangot nyer (biztos siker): hegedübe javítás 4—frt.

TÁROGATÓ.

részletétől, ujezűst billentyűvel és iskolával, 30.—frttól feljebb Harmonikumok világhírű legjobb gyártmány, 65.—frttól feljebb

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett, utányos árban, elismert jó minőség a hadsereg és a legtöbb katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Harmonikák, legjobb, erős elpusztíthatatlan hangokkal, 2 50- 3.—, 4.—, 5.—forinttól feljebb. különleges acél hangu hangversenyharmonikák, saját minták.

Javítások az összes hangszereken, különleges szakszerű pontossággal. jutányos árban eszközöltetnek.

Kezesség minden egyes hangszernél.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

Arjegyzék minden hangszerről kiváratra ingyen és bérmetve küldet ik.

Nagy raktár.

Szőnyeg,
 Fügöny,
 Butorszövet,
 Linoleum,
 Bőrvászon,
 Ágy és Asztalterítő,
 Flannel takaró,
 Pokróc,
 Papan és Matracokból

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Kistemplombazár.

A Dr. Borsos-féle

Hajszesz Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását,
a hajvégek megtörését, a haj molyo-
sodását. — Teljesen ártalmatlan. —
Elősegíti a haj növést és annak színét
nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1-2 korona

1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszer-tárában

DEBRECEN, Főtér 31. sz.

Kiadó uri lakás FÖTÉREN egy utcai erkélyes eme- leti lakosztály

5 tágas szoba, előszobával, fürdő-
szoba, cselédszoba, nagy konyha
élés kamra, padlás és pinczékkel

1905 május hó 1-re
esetleg előbbre is

Kiadó

bővebbet az

Ipar és Kereskedelmi Bankban

Félix gyógyfürdő Nagyvárad mellett.

Téli és nyári gyógyhely,

Európa leggazdagabb természetes kénes hév-
viz forrása 49°C. 17 millió liter napi meny-
nyiség **Reuma csusz és köszvény ellen,**
ivó és fürdő gyógymód.

Téli idény ez évben bevezetve

165 kényelmes lakó szoba, ez évben ujonnan berendezve,
70 holdas park és erdő. Évi forgalma het ezer állandó
fürdő vendégnél több. — Nyáron naponta 16, télen 4
vonat közlekedés, állandó fürdő orvos, — vasút állomás
posta, távirtda, telefon a fürdő telepen.

Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve.

Penzio: okt. 1. május 1.

**Fürdés és teljes ellátás
hetenként 18 frt. feljebb.**

Ethizás

gyorsan elmúlik a teljesen
ártatlan

Shele-féle soványító teától.

kitünő elismerések. Egy csomó
2 Kor. vidékre 2 Kor. 50 fill.
utánvétell.

Jörök Jezsof

gyógyszerésznél, Budapest. Ki-
raly u. 12.

Fentartva
Halász Nandor
ékszerész
Karácsonyi
hirdetéséinek.

A legjobb arc- széplítő szer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,**

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan. } Kitünő toillet szappa-
Epe-szappan. } nok a kenőcs haszná-
o latához o

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor
három színben, fehér, rózsza és erém
1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: *dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth
Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön* gyógyszerész
uraknál, valamint *Jósa és Jóna* urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszer-tárába
Aradon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszer-tárban.

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 70 fillér

A gázkandallóval való fűtés

■ a legszebb, legbiztosabb és legjobban szabályozható, ■

■ nem füstöl, nem kormoz, nem szemetel, nem rontja a levegőt, disziti a lakást, ■

NEM DRÁGÁBB A FATÜZELÉSNEÉL.

Berendezése megrendelhető a légszeszgyárnál.

Üzletáthelyezés.

Tisztelt vevőink és a t. közönség szives tudomására hozzuk, hogy

könyv-, papir- és zeneműkereskedésünket

a modern igényeknek megfelelően tetemesen megnagyobbítva a

Kossuth-utca 11. számú házba (Zádor ház)

egyenesen e célra átalakított fényes helyiségbe helyeztük át. Ezen üzlet-helyiségünk megtekintésére — mely csaknem látványosság számba megy — tisztelettel kérjük fel tisztelt vevőinket.

Kiváló tisztelettel

HEGEDÜS S. és SÁNDOR I.
előbb **László Albert és Társa**
DEBRECENBEN,
Kossuth-utca 11.

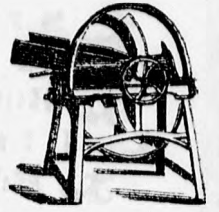
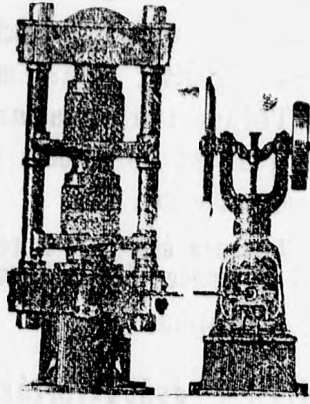
☛ Pópiac utcai üzlethelyiségünk kiadó! ☛

Fleischer és Társa

gépgyára

és

vasöntödéje

KASSÁN, Vám-utca 11-ik szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával célszerűen s gondosan gyártott gépeit, nevezetesen: o o o o o o

Szecs kavágókat kéz és járgányhajtásra,

Répvágókat s tengeri morzsolókat,

Olajsajtókat s olajmagpörkölőket,

Olajmag zuzókat,

Örlő és daráló malmokat,

Progress-tisztító-gépeket, lisztosztályozó hengereket,

Teljes malom-berendezéseket.

Továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezéseket stb.

Gyártmányaink állandó készletét tartjuk gyárunkban.

Bizományi raktár pedig:

Sesztina Lajos urnál Debrecenben.

Gyártmányaink árjegyzékét kívánatra bérmentve küldjük.

Gaedicke Szerencséje óriási!

Tizenöt millió korona nyereményt fizettem ki rövid időn belül, közte következő főnyereményeket:

A nagy jutalmat **600.000** korona értékben **62551.** számra

400000 kor. 11119. számra	60000 kor. 97263. számra	60000 kor. 78863. számra
400000 „ 28916. „	30000 „ 38691. „	60000 „ 82528. „
400000 „ 33464. „	100000 „ 42758. „	30000 „ 6920. „
70000 „ 60912. „	100000 „ 49878. „	30000 „ 90964. „
60000 „ 17357. „	100000 „ 87991. „	

A XV. magyar kir. szab. osztálysorsjátékban újból **110.000** sorsjegy **55.000** nyereménnyel sorsoltatik ki, közte az esetleges

Egy millió korona értékű főnyeremény

☛ Minden második sorsjegy nyer. ☛

Sorsjegy árak:

Egész	fél	negyed	nyolcad
12.—	6.—	3.—	1.50 korona

A sorsjegyek szétküldése előzetes fizetés vagy utánvét ellenében történik. — Hivatalos tervek ingyen. — Postabefizetési lapok az összegek postadíjmentes beküldésére díjtalanul állnak ügyfeleim rendelkezésére. — A megrendeléseket lehetőleg azonnal kérem

GAEDICKE A.

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődéje

Budapest, Kossuth-Lajos-utca 11